

DÉLVIDÉKI LAPOK

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnapon.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szidon József könyvnyomdája, Lugos (Vértes-palota).

Felelős szerkesztők:

Dr. Haus József és Dr. Fränkl Béla.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési árak

házhoz küldve vagy bérmentes postai szétküldéssel:
Egész évre . . . 16 kor. | Negyedévre . . . 4 kor.
Félévre . . . . 8 „ | Egyes szám ára 16 fillér.

Nemzetiségi politika.*

Midőn az elzász-lotharingiai képviselők 1874 márczius 3-án javaslatot nyújtottak be a német birodalmi gyűléshez, hogy szüntessék meg Elzász-Lotharingiában az ostromállapotot és a sajtószabadságát korlátozó előzetes cenzurát, Bismarck herceg, akinek politikáját és a német nemzet egységére törekvő vasszigorát a javaslat indokolása hevesen támadta, beszédjének rövid bevezetése után így nyilatkozott erről: »képzelnék az esetet megfordítva, azaz vigyük át a kritika alkalmazását arra az esetre, hogy a háboru eredménye más lévén, a rajnai tartományok valamelyike, vagy ami még valószínűbb, Belgiumnak egy része francia terület lesz s az akarata ellenére anektált képviselők ugyanígy akarnának beszélni a párisi törvényhozásban. Csak a versailles-i francia országgyűlés bármelyik ülésének leírását kell a hírlapokban elolvasnunk és tisztában leszünk azzal, hogy — ha a képviselőtestület többsége nem is, — de Buffet elnök ur az ő sajátos beavatkozási rendszerénél fogva, mindenesetre csakhamar illuzorossá tenné a panasztevő képviselők szólásszabadságát; de a szólásszabadság jelentősége csak akkor nyilatkoznék igazán aggasztó módon e képviselőkre nézve, ha Páris utcáin vagy nyilvános helyiségeiben mutatkoznának; s alighanem a francia rendőri hatalom teljes kifejtésére lenne szükség avégből, hogy a szónokok, akik Franciaország elleni érzelmeiknek kifejezést adtak a nem parlamentáris kellemtelenségekől megvédessenek«.

Mi türelmesebb nép vagyunk mint a francia; de türelmesebb nép vagyunk még a németeknél is, mert a hatalmon lévő német politikusok soha egy pillanatig sem türték válasz és megtorlás nélkül a nemzetiségi kifakadásokat; a mi törvényhozásunkban pedig a különben oly beszédes kormányelnök ur hetek óta türtöztteti magát és gyűjti halomra a hallgatás aranykincseit, — noha a horvátok napról-napra lábbal tiporják államiségünk jelvényeit.

A magyar nemzet, mely sem fajban, sem nyelvben nem rokona semmi európai népfajnak, ezer éve, hogy a haza földjén él s vérével avatta szentté annak minden rögét. Karddal irta be Magyarország az ő

* Dr. Halmi Elemér ur — kiváló publicistánk — volt szives e cikket, melyet az általa szerkesztett, mindig aktualis és mindig érdekes „Magyar Közélet” legközelebbi számában fog hozni, közzététel végett nekünk már most átadni. Fogadjon lekötelező szívességeért ez uton is köszönetünket.

historiáját Európa ezer éves történetébe; s a magyar faj kiválóságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy a népvándorlás népei közül egyedül a magyar birt gyökeret verni s tudott államot alkotni, még pedig oly államot, mely évszázadokon át a nyugoti civilizáció védőbástyája volt a Kelet barbársága ellen.

A magyar fajnak tehát meg van a maga történeti joga és megvan a maga történeti missziója arra, hogy uralkodjék a földön, melyet maga szerzett és maga védett meg. De megvan az uralkodásra való joga azért is, mert számánál, vagyonságánál, intellektuális erejénél és magas kulturájánál fogva is nagyobb és hatalmasabb minden, ezen hazát lakó nemzetiségnél.

Szerzett jogainkból folyó kötelességünk tehát, hogy uralkodván a nemzetiségeken, — vagy miként ők mondják, elnyomván őket, — fentartsuk a magyar állam integritását minden irányban, s ha kell vasszigorral álljuk utját minden törekvésnek, mely a magyar nemzet egységét veszélyezteti.

Amde mi úgy jártunk, mint Arany János tudósa: könyvet irtunk a »bölcsességéről«, más szóval: megalkottuk az 1868: XLIV. t.-cikket s mégig estek rajtunk »apró dörgések«; mert ime most, hogy harminczöt év telt el a törvény kreálása óta, csak úgy, de még jobban van nemzetiségi kérdés, mint annak előtte, s a nemzetiségek mindjobban törnek a szabadságosztó magyar faj ellen, mely törvény alkotott a nemzetiségi egyenjoguság felől. S megértük azt is, hogy ezen, szerintünk ultraliberális és könnyelműen bőkezű törvényre a fészkelődő nemzetiségi képviselők azt mondják, hogy sine nobis, de nobis hozott! Valóban igaz »l'appetit vient en mangeant«; ami édes honi nyelvünkön annyit tesz, hogy: — »Adj a tónak szálást s kiver a házadból«.

Ha alább rá is fogunk mutatni a nemzetiségi törvény egyes félszégeire, a törvény taglalásába ezen cikkünk keretében még sem bocsátkozhatunk. Mert a mi felfogásunk az, hogy a nemzetiségi kérdést Magyarországon törvénynyel megoldani egyáltalán nem lehet.

A nemzetiségi kérdést a mi magyar fajunk szempontjából csakis céltudatos nemzetiségi politikával lehet megoldani; de vezető államférfiaink között mindeddig alig akadt olyan, ki céltudatos nemzetiségi politikát folytatott.

Elteltekintve azonban attól, hogy a törvényünk nem jó és elteltekintve attól, hogy a nemzetiségi politikánk nem volt céltudatos és még kevésbbé konzekvens, mert hisz a közigazgatásban az erőszak mindenkor a gyengeséggel és közönnyel váltakozott, még egy másik körülmény nehezíti helyzetünket a nemzetiségekkel szemben: tekintélyünk hiánya.

A nemzetiségek ugyanis előszeretettel sanditanak Bécs felé és tekintetve, hogy ott az osztrák-magyar monarchia fogalmát még mindig szivesen azonítsák a »Gesamtmmonarchie« fogalmával, onnan erősítettnek meg abbéli hóbortjukban, hogy a »Gesamtmmonarchie«-ban a magyar is csak nemzetiség.

A nemzetiségek állambontó törekvéseivel szemben a kormánynak úgy az uralkodó faj, mint magának az állam egységének érdekében is minden képzeltető módon és teljes erőfeszítéssel kell küzdenie. Ahoz nemcsak historikus joga van, hanem megilleti ugyanaz a jog is, a melyről fentebb azt mondtuk, hogy minden nemzetiségi törekvést megillet. Fordítsunk egyet a dolgon és gondoljuk el, hogy mi történnék, ha szabad kezet engednénk a magyarországi nemzetiségek bármelyikének? Ez is bizonyára csak éppugy elnyomna bennünket — s velünk a többi nemzetiségeket is, — mint a hogy most rólunk, magyarokról mondják mindannyian, hogy elnyomjuk őket. S éppen úgy hivatkoznék történeti jogára, — még ha konstatálnia is kellene azt, — faja kiválóságára, rátermettségére, mint a hogy mi teszünk: — azzal a különbséggel, hogy mi, magyarok, midőn supremacziánkat érvényesíteni akarjuk és gyakoroljuk, nem állambontásra törekszünk, mint a többi nemzetiségek, — sőt ellenkezőleg, nemzetiségi politikánk alapelveinek valljuk, hogy »Magyarország összes honpolgárai az alkotmány alapelvei szerint is politikai tekintetben egy nemzetet képeznek, az az oszthatlan egységes magyar nemzetet, melynek a hon minden polgára, bármely nemzetiséghez tartozzék is egyenjogu tagja.« — Így rendeli ezt az 1868: XLIV. t.-cz. a nemzetiségek egyenjoguságáról.

Bismarck a német nemzetiség, az egységes német birodalom feltétlen hive volt. Vallotta szóval, gyakorolta tettel ezt a nemzetiségi politikát és a lengyelek meg elzász-lotharingiaiak céltudatos germanizációjával meg is csinálta az egységes német birodalmat, mely ezidőszent

Bútor, varrógép, pénzszekrény, kerékpár főraktára, Podwinetz Izidor, Lugos, főtér.

jóformán a legnagyobb hatalom egész Európában. Nemzetiségi politikája sok tekintetben hasonlít az ókori Rómához és nem ideális, keztyüs-kezü, hanem vasmarku politika volt. Valamint a római világbirodalom minden meghódított népének legfőbb ambíciója az volt, hogy elmondhassa: »Civis romanus sum«, azonban Bismarck is arra törekedett, hogy a német birodalomba bekebelezett nem német fajok beolvadni vágyódnak a német nemzetbe és germánokká legyenek szívvel-lélekkel. Ebben a tekintetben sohasem ismert megalkuvást: szembeszállt mindenkivel és mindennel s csirájában fojtott el minden nemzetiségi mozgalmat. Mert ő is szentül hitte azt, mit Eötvös oly meggyőzően bebizonyított a XIX. század uralkodó eszméiről írott művében: hogy a nemzetiségi aspirációk kielégítése végső eredményében az állam felbomlását okozza.

Mondjuk ki őszintén, hogy a nemzetiség eszméje az egyes népek ama hol lappangó, hol erőszakos törekvésében nyilvánlik, a melylyel, különbnek tartván magát a többiekénél, ezeket elnyomni igyekszik. Más szóval a nemzeti érzés — a gloire, a hogy a francziák hívják — mindig a faji önzés, a faji supremácia érzése; a helyes nemzetiségi politika tehát: — az erősebb jogának gyakorlása a gyengébb felett. És valahányszor a többféle népfajokból alakult államban felszínre kerül a nemzetiségi kérdés, mindannyiszor tudhatjuk, hogy abban az államban az uralkodó faj gyengül.

Bismarck, a lengyel kérdéstről szólván, a politikai betegség egy nemének mondja azt, ha idegen nemzetiségekért és nemzetiségi törekvésekért saját hazánk kárára lelkesedni tudunk.

Magyarország hatalmon levő államférfiai mindig kicsinyelték a nemzetiségi kérdést és legjobb esetben kitérvén előle, a »laissez aller« politikai elvét követték. Kivétel csak egy volt: Bánffy Dezső báró, a kinek bármit is vessenek szemére és

bármennyire is kifogásolják erőszakosságát, de azt még legesküdtetebb politikai ellenfelei sem tagadhatják, hogy miként az ember, úgy a politikája is minden ízében magyar volt, hogy energikusan és következetesen állta útját a jogosulatlan nemzetiségi aspirációknak s a magyar államnak és magyarságnak politikai súlyát, tekintélyét és supremációját úgy kifelé, mint az ország belsejében érvényre juttatta.

Ha a megmozdult nemzetiségekkel szemben a magas kormány ezeltudatos nemzetiségi politikát akar folytatni, az eszközért és módért, melylyel politikáját megvalósíthatja és gyakorolhatja, nem is kell messzire mennie. Pájdalom, van egy közös intézményünk, a mely a mi rovásunkra követ ugyanilyen politikát: a közös hadsereg; s ha már oly rengeteg áldozatunkba kerül, hogy szinte lerokkadunk terhe alatt: tanuljuk meg legalább tőle, hogy kell »kezelni« a nemzetiségi kérdést. Az a pár havi börtön, mely kijár annak, a ki »zde«-vel jelentkezik a »hier« helyett, a legideálisabb nyilatkozása a nyelvesség szuverenitásának. Ez az igazi és tökéletes nemzetiségi politika; ezt gyakorolták a rómaiak az egész világgal szemben, ezt gyakorolják ma is a németek a lengyelekkel, az oroszok a finnekkel, az angolok az irekkel szemben és önértetes, igaz, erős politikát kell nekünk is követnünk a nemzetiségekkel szemben, ha faji supremáciánkat lassankint elveszteni nem akarjuk.

Emlékeztetünk ezuttal Bülownak nem is oly rég elmondott beszédére. Az igaz és erős nemzetiségi politika minden barátjának figyelmébe ajánljuk következő szavait: »A mi legkényesebb és legtöbb gondot okozó kérdésünk: a pózeni kérdés. Mi az nekünk, néhány százezer lengyel a német testben? Egy kavics csupán, melyet össze kellene roppantanunk, mert nem veszi magába a mi nemzeti életünk vérlüktetését. A német birodalom nagysága a német egységen alapszik. De ez a kavics nem oszlik fel a német testben. Sem a

multra, sem a jövőre nem akar közösséget vállalni történelmünkkel. A történelem közössége a német tudatban és reménységben: ez a német nemzeti egység.«

Nagy és hatalmas nemzet államférfia mondta e szavakat; de legyen bár kicsi is a mi nemzetünk, az ősi erény nem halt ki belőle; de nem halt ki szívünkől egy erősebb és ezeltudatosabb nemzetiségi politikának reménysége sem, a miért is, mielőtt a tollat letennők, szívünk mélyéből sóhajtok fel:

Magyar Bülow jöjjön el a te országod!

Dr. Halmai Elemér.

Iskola és korcsma.

Wlassics Gyula érdemes közoktatásügyi miniszterünk nem régen rendeletet bocsátott ki, melyben hadat üzen a korcsmáknak. A vállalkozás határozottan díszletes, de felette merész is, mert a korcsmáknak több a híű látogatója, legfőbb protektora pedig a pénzügyminiszter, ez pedig nagy hatalom, mert az az ur, a kinek pénze van.

Hogy tudna az iskola győzni, mikor az ő beltágjai csak kénytelen-kedvetlen tartanak ki mellette és örülnek, ha megmenekülhetnek tőle, míg a korcsma látogatói szeretetteljes és híű ragaszkodással vonzódnak a pálinkás üveghez.

De különben is hol marad ez esetben az oly gyakran hangoztatott egyetértés a miniszteriumban, hogy a pénzügyminiszter a szeszfogyasztásból származó jövedelmek emelkedésének örül és arra számít is, a közoktatásügyi miniszter pedig a tanítók és tanárok seregét mozgósítja, hogy miniszterüknak legszebb reményeit szétfoszlassa. A jobb és bal kéznek egymás iránti ignoranciáját csak a biblia által dekretált értelembe vagyunk hajlandók elfogadni, de ha az alkoholizmus elleni küzdelemben ilyen tünetek merülnek fel, hogy a miniszterium egy tagja az alkohol ellen dörög, a társai meg szívesen élvezik és örülnek, hogy ha mások minél többet isznak, malkontens elemek még arra a sértő gondolatra juthatnak, hogy tán az egész agitáció nem is őszinte és maga az apostola sem hiszi, hogy ezélt érhesen.

akadt meg a kis varróleányka üde, fiatal alakján, eddig ártatlan volt kedélye, lénye. Boldogan vitte haza keresetét s csak övéi boldogítására gondolt.

Ezen csendes élet Miezi 24-ik évéig tartott. Édes anyja ekkor halt meg.

Miezinék már volt akkor egy kis megtakarított pénzeszkéje, munkáját is jobban fizették; aztán legidősebb testvére Róza, már tizenkét éves volt és szintén keresett egy kis pénzt. Így hát egy napon Miezinék az a nagy ötlete támadt, hogy jó volna »beljebb« költözködni. Természete erélyes volt; a mit gondolt, meg is tette. Két hónap múlva már beljebb, az Eszterházy-utczában lakott, hol két, szép udvari szobájok volt. Az egyik szobát kiadták aztán egy »masamód« kisasszonynak, a ki igen tisztességesnek mutatkozott. Korán jött haza, mindjárt üzletzárás után, s aztán együtt költöztek el jókedvben az egyszerű vacsorát. Vasárnap délután meg együtt mentek ki a Népligetbe, vagy néha nagyobb ünnepen a Zugligetbe.

A »masamód« kisasszony nagyon szorgalmasan olvasgatta a »Zónapostát« a »Kis Ujság«-ban s bizonyára ez bolondította el a fejét, így vélekedett az ártatlan Miezi. Mert egyszerre valahogy nagyon sűrűn kapta Leona kisasszony

T A R C Z A.

Idának.

Szeretlek én úgy is,
Hogyha meg sem írom, hogyha meg se mondom, —
Tudod te azt úgy is,
Hogy te vagy énnékem a legédesebb gondom!

Szeretlek én téged,
Mint madár a berket virágfakadáskor
S sohasem kérdelem tőled
Eszedbe jutok-e néha... egyszer-másszor ...

Aranyszállal fonom
Közel s távol jövőm boldogságos sorsát,
Te vagy benne minden!
Imádságom, kienesem a te édes orczád!

Csak ha olykor-olykor
Megtépdesve látok egy kis madárfészket,
Tudja Isten miért
Ugy megfájdul szívem!... Olyan furesát érzek!...
Chalupka Rezső.

Kishirdetés.

Most már olyan igazi vén leány. Szeszélyes és zsémbes s bár kis testvércinek örangyala volt, nem igen fér meg most vele senki.

Nem így volt ez régen. Jól ismerték a Ferencz-utezaiak a Birkhoffier Miezi nevető szemeit; olyan nagy, ragyogó barna szemei voltak, melyek esupa derüt osztottak. Pedig nem tartozott az ugynevezett boldog teremtések közé, csak az ő fiatal meglegedett szivecskéje volt az a kincs, melyben a boldogság tanyázott.

Künn a Ferencz-utca legvégén laktak, ott, hol a szegénység ütötte fel tanyáját. Kis szobájok volt egy iczi-piezi konyha mellett (tüzhelyre csak néha volt szükség) s e szerény kis lakásban élt ő szegény, gyenge édes anyjával és három kis testvérel, kikre büszkeséggel szokta Miezi akkorjában mondani, hogy ezek mind az ő — gyermekei. Nevetve mutatott az ő legjobb barátjára, a varrógépre is, melynek ketyegését reggeltől estig hallatta.

A Váci-utca egy nagy fehérnemű kereskedésbe dolgozott már három év óta. Kétszer hetenkint tette meg az utat a Ferencz-utczából a Váci-utczáig s bár nem egy mohó férfiszem

Tóth Elek

műlakatos
villanyvilágítás-
szerelő.

villanyerőre berende-
zett kilincsz ár-gyára.

A párisi feltaláló-akadémia
érdemkereszt tulajdonosa.
Kitüntető arany- és ezüstéremmel.

Telefon-szám 22.
Hunyady-utca 13. szám
(saját házában).

A miniszter ur kijelenti, hogy ezután csak olyan tankönyveket fog engedélyezni, melyekben néhány pálinka ellenes irányú olvasmány a gyermekek előtt utálatossá tegye a szesz-italokat és figyelmeztesse azok ártalmas következményeire. Azt hiszem ezzel csak nagyon kétséges hasznu eredményeket fogunk elérni. A gyermek első sorban a szüleinek és a családnak befolyása alatt áll és 3—4 olvasmány, melyet kötelességszerűen betanul és mely iránt való bizalmat és hitet a spanyol nád közvetítésével ébreszt a tanító, nem fogja lerontani azt a vonzerőt, melyet a lépten-nyomon kínálkozó koresma gyakorol a környezetének minden tagjára. Feltétlenül üdvözítő eszközt lát benne és meg kell tagadnia a tanult okoskodást, ha látja, hogy ur és paraszt minden rendes és rendkívüli alkalmat szívesen arra használ, hogy egy pár pohárkával megigyeék. Ha meg csakugyan elhiszi, hogy bűn, hát valami nagyon esábitó és kívánatos véteknél nézheti csak, melyben érdemes elkárhozni, hiszen csak a kicsinyeket tiltják el, a nagyok meg dusskálnak benne, Isten milyen jó nagyok lenni, akkor sétatáplálóval lehet járni, bort, sört, pálinkát inni és dohányt pöfékelni! Hány kis diák van, kinek szive mélyén nem ez a sóhaj lakik?

Kegyelmes Uram, ezt nem jól csinálta, okoskodással, példabeszédekkel nem irtja ki a pálinkát. Csak Orphens fékezte énekével a fenevadakat, no de nem mindegyik tanító Orpheus és legtöbbszörében már benn fészkel a veszedelmes bestia.

Ki látott már majálist, a hol legalább bort vagy sört ne ittak volna és csudálatos-e az, hogy a gyermek az öröm és a szesz fogalmait szoros kapcsolatba hozza? Az még nagyon jó, ha a gyermeknek első ízben annyi pálinkát adtak, hogy rosszul lett tőle, mert akkor tán egy időre megutálja, de ha lassacskán szokja meg, addig iszogat, míg az egyensúlyt megtalálja — lefekszik a földre.

Meddő küzdelem ez, minden győzelem reménye nélkül, hiába a tanítók igyekezete, ha bármily buzgón fognának is csatlakozni a szesz-ellenes mozgalomhoz, ha az állam finanziaális érdeke megkivánja, rászorul a szeszfogyasztás által nyújtott jövedelmekre. Igaz hogy csunya

a leveleket, más-más irással, a melyeket eleinte eltitkolt ugyan a »Miezi mama« előtt, de aztán mikor ez gyanakodni kezdett, nevetve dicsékedett, hogy milyen jó heezzet csinált. Beesapott vagy egy fél tucetát gavallért a »Zóna postán«; légyottot adott nekik s nem ment el.

A barátság a két ellenkező természetű leány között sokáig nem tarthatott. Leonát mindig gyakrabban kísérték a »beesapott« gavallérok, sőt nem egyszerjével kapuzárás után jött haza.

Május elején Miezi felmondott Leonának, akit csakhamar el is feledtek. De a gonosz esira már ekkor el volt vetve, Miezi egészséges kedélye meg volt mérgezve. Visszahagyott egy veszedelmes emléket: a Zóna-postát.

Ne ítéljük el Miezt, talán nagyon is soká volt becsületes. Eva leánya volt s kezdte unni leányságát.

Aztán ez a hirdetés nem is volt olyan, hogy gyanut ébreszthetett volna:

»Egy komoly, szorgalmas iparos házasság ezéjából egy oly tisztességes hajadonnal óhajt megismerkedni, aki szintén valami becsületes mesterséget folytat. Ajánlatok a zónára kéretnek Fess Poldi néven.«

Miezi irt. Vasárnap az »Amerikában«

Jolog a saját polgárainak megmérgezésére spekulálni, de hiszen kitaláltak annyi engesztelő, enyhítő körülményt, hogy érzékeny lelkiismeretű kedélyek is megnyugszanak az édes áttatásba és elvégre csak kevés kormány oly brutálisan őszinte, mint az orosz volt egy időben, mikor karhatalommal oszlatta fel a mértékletességi egyesületeket és kancsukával hajtotta koresmába a parasztokat. A mi állam szervezetünk ilyen meg nem tűr, nálunk csak azért engedélyezik a koresmákat, hogy a rendőrség jobban ellenőrizhesse és megakadályozhassa az iszákoskodást; sőt protezsáljuk az erényt, az iskolában már elrettentő képét rajzoljuk a részegségnek, mintha a gyermek ezt anélkül nem látná elégszer, és egyébként — mossuk kezünket.

Ha a kormány igazán őszintén meg akarna küzdeni az alkoholizmussal, melynek pusztításai hazánkban rémséges mérveket öltöttek, együttes eljárással a meglevő törvények szigorú betartásával óriási és meglepő eredményeket érhetne el. Ha a koresmák számát törvényes minimumra redukálnák, ha szigorúan őrködnének a fölött, hogy csak megbízható egyének kapjanak italmérési engedélyeket és főleg, ha a rendőrség kiméretlenül megbüntetné azokat a koresmárosokat, kik gyermekeknek vagy már is részegeknek szesz-italt eladnak, becsuknák azokat, kik közbotrányt okozó részeg állapotban tántorognak az utcán vagy plane garázdálkodnak is, néhány év alatt az egyenes adókban megtöriülne a szeszfogyasztási adókban előálló hiány.

Ámde hiába a mi rendszerünk retorikai alapokon épült; ékes szavu rendeletekkel lépünk harezba, és zaklatásnak vesszük, ha a törvényt szigorúan végrehajtják. No de valljuk be, hogy tényleg ma ezeket a törvényeket és szabályrendeleteket csak a legszegényebbek vagy a hatalomnál kegyvesztett emberekkel szemben hajtják végre, pl. a legutóbbi facseti választásból kifolyólag a Nemes-párthoz tartozó parasztokat megbüntettek, mert a választást követő hajnal hegedűsöz mellett énekelve mentek a falun végig, pedig jegyző, szolgabíró és főszolgabíró uraim tegyék kezüket a szivükre, még soha sem követtek el önk hasonló bünt?

egy külön asztalnál találkoztak. Tetszetek egymásnak. A férfinak megtetszett a szép, deli, egészséges leány s a leánynak meg, hogy a férfi már nem olyan nagyon fiatal, hanem akiről már ötven lépésnyire meglátszik a komoly munkás, aki nem úgy néz ki, mint azok a »szélhámósok«, akik Leonát kísérték.

Második vasárnap már karonfogva rándultak ki a Szép Honához; elől a három gyerek nagy kosár étellel; utánuk a jegyepár széles jó kedvében.

A jó budai bor mellett aztán elhatározták, hogy augusztusban lesz az esküvő. Miezinék pénzeszkéje addigra újra felszaporodott s esküvő után a Poldi eljön hozzájuk lakni; az lesz az egész változás.

De abból semmi sem lett. Poldi műasztalos volt, juliushan barátaival ő is sztrájkolt, augusztusban gazdát cserélt, de ezzel sehogy sem tudott összeférni s szeptemberben már hely nélkül volt. Ott ült aztán órákon keresztül piszkosan, mogorva tekintettel, hétköznapi ruhájában a Miezi örökké mozgó varrógépe mellett s várta a — sült galambokat.

Szegény embereknel hamar vége a poézisnek a szerelemben, a legelső vihar meg-

Nem kell nekünk új rendelet, csak új szellem kellene, mely nem csak óhajt, hanem akar, mely nem csak akar, hanem cselekszik is, egyformán és igazságosan tekintet nélkül rangra, módra és hatalomra. —r—ó—ó.

Városi közgyűlés.

Lanyha érdeklődés, bántó egyhangúság jellemzi a szerdán délután lefolyt városi közgyűlést. A képviselőtestületi tagok csak nagyon gyér számban jelentek meg, a tárgyakhoz alig egy-kettő szólt hozzá s akkor is azért, hogy éppen hozzászóljon. Igaz, hogy nem is merült fel valami nagyjelentőségű kérdés, mely behatóbb megvilágítás tárgyát adta volna.

Több lelkiismeretesség, bensőbb érdeklődés mindazonáltal nem ártott volna; városatyáinktól ezt méltán elvárhatni.

A közgyűlés lefolyásáról különben az alábbiakban számol be tudósítónk:

Lugos r. t. város képviselőtestülete, szerda d. u. 3 órakor tartotta Marsovszky Árpád polgármester elnöklete alatt havi rendes közgyűlést.

A tagok elenyészően csekély számban jelentek meg s azok is szokatlan közömbösséggel fogadták a különböző jelentéseket. Egyik-másik olykor-olykor csak vonakodva koczkatat meg egy rövidke megjegyzést. Egy-két interpellációt is hallottunk.

Marsovszky polgármester üdvözölvén az összegyűlteket, megnyitja az ülést.

A polgármester évnegyedi — valamint a számonkérőszék - bizottságnak jelentése helybenhagyólag tudomásul vétetik, nemkülönben Dragasch és Popovics beltelek vétele iránti kérelme.

Elrendeltetik nyganekkor dr Major János terhére előírt 190 korona kórházi kamattartozásának leírása.

A sátoztábori italmérési jog bérbeadására árlejtés iratott ki. Egyedül Blau és Deutsch ezég reflektált erre s az 300 koronás évi bért ajánl. A honvédezred-paranesnokság ezzel szemben abbeli kérelmét terjeszti elé, hogy ezen jog a mindenkori kantinbérlejtőkre ruháztassék. A

semmisítheti azt. Miezi is megsokalta a dolgot; ő, ki mindig szorgalmas volt, nem tudta tétlen; nek nézni azt, akit szeretett.

Ösztönözte, keressen munkát! Ilyenkor aztán kedvtelen lett, elment s napokig elmaradt. Visszajött eredmény nélkül s erős pálinkaszaggal töltötte be a kis tiszta szobáskát. Így tartott ez télíg. Télen aztán szállást is kellett néki adnia. Miezi becsületesége ekkor minden más érzelmet háttérbe szorított s csak a szánalom bírta reá, hogy tűrje a naplopót.

Pedig a katasztrófa ekkor már közel volt.

Durva, idomtalan betűkkel irt levelet kapott. Egy szegény asszony, — hites felesége, — két gyermek anyja siratja a gazembert, — ki már két évvel ezelőtt hagyta őket falun — nyomorban. Csak most tudta meg egy hazatévedt munkásbarátjától, hogy Pesten él egy nővel. Kérve kéri a leányt, adja vissza neki férjét, gyermekeinek apját.

Poldi nem taga lott. Lehorgasztott fővel, szó nélkül távozott a háztól.

Ez volt a szép, ragyogó barna szemű Miezi szerelmi drámája . . . Nem lett beteggé, de még nem is sirt. Másnap nagy takarítást végzett, az volt az egész.

Violetta.

Sternheim Jenő

butor-, épület-,
portál - asztalos

Lugos

Széchenyi-utca 23. szám alatt. Rajzok és költségvetések díjmentesen készíttetnek.

közgyűlés ezen kérelemnek helyt ad azzal, hogy a kantinos fizesse meg a Deutsch és Blau cég által megajánlott bérösszeget. Miről az ezredparancsnokság értesíteni rendeltetik.

A hidfő-árubódék bérbevételére ajánkozott Oberschill Béla virágkereskedő 240 koronával, Pakuzár Krisztina (tözsde) 264 koronával Csorba és Maltry elektrotechnikusok 288 k-val, Kirschner Ignác rövidárus 264 k-val. Bár Csorba és társa ajánlata a legkedvezőbb, a közgyűlés Pakuzár és Oberschill ajánlatát fogadja el, utóbbiét azzal, hogy az évi bérösszeget 6 264 koronára egészítse ki. A kisebb ajánlatok elfogadását a képviselőtestület a bérlok üzemével járó tisztasággal motíválja.

Az utcák loesolásához szükséges 3 pár 16 előállításával Erdmann András bizatik meg, aki egy pár lovat havi 90 korona bér mellett bocsájt a városnak rendelkezésre. Jóllehet Bugáriu 80 koronás ajánlatot tesz. Lovai azonban nem felelnek meg s ő maga megbízhatlan. Dr. Jurea bár ez utóbbi ajánlat mellett kardoskodik, ezek alapján maga is hozzájárul a többség nézetéhez. Volt még két ajánkozó, de ezek tekintetbe nem vétettek.

Putnoky Miklós főgimnáziumi igazgató április havában azt a kérelmet terjesztette a város tanácsa elé, hogy a debreczeni kerületi tornaversenyen résztvevő szegénysorsu tanulók utiköltségeinek fedezésére egy bizonyos segélyt bocsásson rendelkezésre. A városi tanács a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében 100 koronát utalt ki. Tudomásul vétetik. Dr. Jurea megjegyzi, hogy jótekonnyezelőknél kövesék továbbra is a gyors adakozást elvét.

Szekosny utezaseprő 30 koronás havibérért 40 koronára kéri emelni. Elutasítatik.

Önkéntes tűzoltóink egylete, tekintettel a gyakori tüzeseteknél tavasszal szenvedett csőrongálásokra, annak beszerezhetésére segélyt kér. A pénzügyi szakosztály e célra 400 koronát ajánl, mely segélyösszeget a közgyűlés megszavaz.

Esküdtképes férfiak összeírására kiküldendő bizottságba beválasztottak: Birieszku Miklós, Mayer Ernő, dr. Popovics György és dr. Pop Izidor képv. tagok.

A rigolok rendezésére tavaly előirányzott összegekből Grundböck városi mérnök jelentése szerint 48 és 357 korona megtakarított. Ezen fennmaradt összeggel a karánsebesi és bogosáni uton egy-egy 1 1/2 méteres járdaösszekötő átjáró köveztetett. Az ezidén még javítandó rigolokra 2833 koronára van szükség, mely a jövő évi költségvetésbe volna előirandó. A közgyűlés ezt jóváhagyólag tudomásul veszi.

Dr. Jurea elfogadja, hogy az említett átjárókra szükség volt, de azt vitatja, hogy miután több helyütt a rigolok rosszak, a rendelkezésre álló összeg erre lett volna fordítandó. Ugyanezt hangsúlyozza Martineszku is, kérdvén egyuttal, hogy az Izabella-térre miért hordatott a homok csak most s miért nem az ősszel, mint mindezeideig. Elnöklő polgármester a városi mérnökkel egybehangozva azt adja elő, hogy miután a képviselőtestület a homokszállításra beérkezett ajánlatot csak a február havi közgyűlésen fogadta el, előbb végrehajtani lehetetlen volt. Akadályozta ugyancsak a folytonos magas vizállás. A interpellálók megnyugvással veszik ezt tudomásul.

A hajómalmok kisajátítása végre megvalósul. Ez a szakálás ügy akként nyer most megoldást, hogy a vashidra kártékony befolyásu két hajómalmot a város 8000 koronáért megváltja a tulajdonosoktól. Szóvá tettett ezzel kapcsolatban a Bésán-féle hajómalmnak kisajátítása is, mely már a parton fekvő szántóföldeket elmosással fenyegeti. Marsovszky polgármester ezen körülményt a kulturmérnökségnek bejelenteni fogja s utána jár a dolognak.

Bésán Mihály és neje megfelebbezte a tanács azon meghagyását, hogy a hidfőtől a Temes-parton lefelé húzódó aszfaltjárdájának 40 cm. esésű lejtőben alább szállítsa. A közgyűlés a tanács ezen határozatát magáévá teszi. Megemlítetik ugyanekkor, hogy a Nedelko-uteza sarkán ugyancsak azonos baj van a járdával s kocsiuittal, mely dolgon Grundböck városi mérnök segíteni igér.

A régi laktanya csereptetőzetének javítására Grundböck városi mérnök 2000 koronát kér előirányozni. A képviselőtestület ezzel szemben az építő szakbizottság ajánlatát fogadja el, mely szerint ez árlejtés alá bocsájtassék akként, hogy árlejtező 6 évre köteles jótállást vállalni.

Bohn és társának a kereskedelemügyi miniszter tudvalevőleg egy keskenyvágyányu iparvasut kiépítését engedélyezte. Az ezáltal elfoglalt terület átengedéseért Bohn s társától haszonbér fejében a város egy 20 koronás aranyat követel, mit a közgyűlés megnyugvással vesz tudomásul.

Több jelentékeny ügy részben tudomásul vétele, részben elutasítása után a közgyűlés fél 6 órára véget ér.

UJDONSÁGOK.

A szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvnyomda városi és megyei távbeszélő-száma 91.

Lugos, május 30.

Tájékoztató.

Május 31. Lugosi Iparosok Daloskörének pünkösdi dalestélya a „Concordiá”-ban.

Junius 6. Főgimnázium tanuló ifjuságának jünialisa a „Concordiá”-ban.

Junius 7. Báró Hirsch egylet jótékonyezelu nyári mulatsága a „Concordiá”-ban. Katona-zeneekar.

Junius 14. Gör. kath. püspökség 50 éves jubileuma.

Lapunk t. olvasóinak és jóakaróinak boldog pünkösdi ünnepeket kívánunk!

Kérelem! A lugosi gör. kath. püspökség 50 éves jubileumü-nnepségének rendezői részéről vesszük a következő felhívást: Kérellemel fordulunk Lugos város vendégszerető polgárságához. Polgártársak! A lugosi gör. kath. püspökség f. év jünius hó 14-én fenállásának 50 éves jubileumát ünnepli s ez alkalommal több 100 főre menő, jobbadán előkelő vendég jő városunkba. Arról van szó, hogy a lugosi polgársághoz méltóan helyezzük el őket. Ez azonban csak úgy lehetséges, ha nemzetiség és vallásfelekezeti különbség nélkül, városunk összes polgár-családjai ebben segédkeznek nyujtanak. Kérjük tehát polgártársainkat, hogy engedjenek át nekünk e célra megfelelő hajlékokat jünius hó 13. és 14. napjaira. Lugos, 1903. évi május hó 30-án. A rendező bizottság nevében: Beresán István és Zsuku Kornél.

Szép ünnepély. A temesvári róm. kath. főgimnáziumban 1878-ban érettségizett iskolatársak f. évi jünius hó 2-án huszonöt év eltelté után deres fővel tisztelegnek még életben levő volt tanáraiknál és diszüléssznek a főgimnázium ünnepi termében. A szép ünnepélyre 22-en ígérték meg részvételüket, köztük a mi derék adóhivatali főnökünk: Kiritza Izidor, ki egy napra megfeleldezik minden adósrófról és a kárhozatos ex-lexről és újra gyermek lesz és bohó.

Football-csapatunk mérkőzése. A lugosi sport-egyesület footballcsapata jünius hó 7-én átrándul Temesvárra, hogy ott a temesvári football-csapatall megmérkőzzék. A lugosi csapat összeállítása a következő: Kral L., Morgenstern J., Piazza S., Seyfried V., Bradicean L., Volf B., Nagy J., Gindu C., Stumm J., Seyfried L., Pollák S.

Jüniallis. Az állami elemi fiiskola jünius hó 4-én a »Svájez« névű kertben jüniallist tart, melyre a t. szülők és az érdeklődő közönség ez uton tisztelettel hivatnak meg.

Eljegyzés. Hoffmann Henrik német-bogosáni nagykereskedő eljegyezte Spärger Rózsika kisasszonyt, Spärger Ignác, bozoviei nagykereskedő szeretetreméltó leányát.

A lugosi állami főgimnázium ifjusága jünius hó 6-án a Concordia-kertben nyári táncmulatságot rendez, hogy a tanév befejezése előtt a fiatal barátok még jókedvben találkozzanak. Hogy a diáksereg apraja-nagyja meg találhassa a kedvire való szórakozást, már délután 3-kor van a kezdete, a vigasság vastagabb vége azonban az esteli órákra esik, a mikor az egész város fiatalsága mindenféle társadalmi válaszfalakat feldöntve együtt mulat. Ugy volt az eddig mindig és reméljük, hogy ezuttal is így lesz.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Pathy János fehértemplomi törvényszéki albirót az oraviczabányai járásbírószághoz, mint végleges székhelyére rendelte ki.

Hymen. Csontos Gyula, a »Corso« kávéház volt főpinczére, csütörtökön d. e. 1/2 11 órakor kötött házaságot Bucsu Ofelia kisa-szonymyal, Bucsu Romulus lugosi vendéglős leányával, a helybeli anyakönyvi hivatalban. Délután 4 órakor a fiatal pár a róm. kath. templomba hajtatnak, a hol frigyüket egyházilag megáldatták. A virágokkal gazdagon feldiszitett kocsisor egész sereg kíváncsi közönséget vont maga után.

Vonat-összeütközés. F. hó 26-án Resiczán hamarosan elterjedt a hír, hogy a Szárnypályaudvarnál vasuti szerencsétlenség történt. Mivel délben Bogosán felől személyvonat érkezik, könnyen érthető, hogy nagy izgalmat okozott a hír. Szerencsére nem történt emberéletben kár, ellenben a személyvonatnak gőpje megrongálódott és két teherkocsija összetört. A Szárnypályaudvarból alig indult ki a személyvonat, szembetalálkozott egy tehervonattal. A fékezés hiábavaló volt, összeütközött a két vonat. Sédér Béla, a forgalmi osztály főnöke, gyorsan megérkezett a helyszínére. Az utasok részben gyalog, részben segélyvonaton jöttek be Resiczára. Az összeütközést az okozta, hogy a két mozdonyvezető óráján 5 pernyi különbség volt.

A tanító váltói. Az Orsova melletti erdőben halva találták Daul József somoskeszi tanitót. Daul nemrég elhagyta állását és azt mondta, hogy Orsován jobb alkalmazást talált. A napokban kiderült, hogy Daul édes anyja és rokonai nevére négy váltót namisitott, melyek közül kettőt az aradi pénzüzetek egyikében, kettőt pedig Lippán és Gyulán értékesített. A váltók most lejártak és Daul a büntetés előli félelmében lett öngyilkossá.

Esküvő előtt egy fiatal jegyespár a korzón sétálva azon tanakodik, hogy tulajdonképen hol vásárolják be butorukat. A menyasszony több fővárosi cézget említett, mire a vőlegény azt a megjegyzést teszi, hogy minek menjenek a távolba, mikor helyben, Löwy Lipót butor-esarnokában az Izabella-téren a legújabb és tartós butorokat, a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelig és még olesó áron is kaphatók.

Merénylet a vasut ellen. Karánsebesről írják: Körpa községben eddigelé ismeretlen tettesek megrongálták a vasuti hidat, s a sinekre nagy köveket fektettek. Az Orsováról jövő személyvonat ennek következtében jelentéken sérülést szenvedett. Az említett vonalon nem ez az első eset s hogy csak nem rég is komolyabb baj nem történt, Hantos mérnöknek köszönhető, aki idejében észrevette, hogy az egyik hidnál az oszlopösszekötő csavarok eltűntek.

Kirabolt pénztár. Több fővárosi lap közölte, hogy szerdán éjjel ismeretlen tettesek betörték Bozovics község házába. A rablók kifurták a Wertheim-kaszát és benne volt 10000 koronát elvitték. Bozovicsról telefonálják nekünk, hogy nem a község házába törtek be, hanem a »Nera« takarékpénztár helyiségébe. A gyanu több körpai lakos ellen irányul. A nyomozás erőlyesen folyik.

Az utszéll keresztfa. Egy szegény román asszony állított be a napokban a helybeli rendőrkapitányságon. Buesu Anna temesvári utcai parasztasszony jelenti, hogy ő a hezerei uton, a város végén egy utszéll keresztfát felállítani szándékozik, kéri a hely kijelölését. A rendőrség részéről Halász Dezső r. fogalmazó Grundböck városi mérnökkel péntek d. u. ki is szállottak a színhelyre. A keresztfát ma már fel is állították.

Gyógyszer a tuberkulózis ellen. Berlinben nagy feltűnést kelt dr. Danelius orvos és Sommerfeld tanárnak az orvostudományi társaság elé terjesztett jelentése a tuberkulózis gyógyításának új módjáról. Az új szer az Eukaliptus egy fajának főzete, amelyet észak-nyugati Afrikában a bennszülöttek használnak. Ezt a főzetet kénvirággal és faszénnel keverik és gőzét belélegzik. Így a tüdővészeseknél állítólag nagy gyógyereje van. Az új gyógyszer neve Sanosin.

Az utolsó fogás. »Pinczér — szólt a venlég — hozzon nekem egy szép fogast vajban!« — A pinczér elhozza a fogast. — »Pinczér — szól némi szünet után a vendég — hozzon nekem egy paprikás csirkét!« — »Pinczér, hozzon még egy üveg bort!« — »Pinczér, egy jó szivart!« A vendég kényelmesen és elégedetten hátradől székén és némi szünet után újra szól; »Pinczér, most pedig hozzon egy rendőrt, mert egy krajezár sínes nálam!«

CSARNOK.

A vanyolai mester álma.

Irta: Eötvös Mihály.

Megkondult a vanyolai templom harangja. Misére harangoznak . . .

Az öreg, örökké jókedvű vanyolai mester — more patrio — még egyszer sarkantyuba . . . azaz — pardon! sarkantyuba kapja a vidám színben tündöklő rozsolisos üveget és »betéve« nagyokat kortyogtat belőle. Azt tartja, hogy az ivásban is a leghatásosabb módszer a könyv nélküli. De hopp! . . . még maradt az üvegben. Szájához keríti tehát a flaskót és egy elszánt mozdulattal kitekeri annak nyakát, kiszivattyuzva belőle az utolsó cseppet is, s a lelketlen üveget a vakablakba lóltja. Nyelvének esztelen esztentgetésével s messze földön híres öblös torkának reszelős reflex-bassusával élénken tanúsítja, hogy ay »itóka« fáinul konveniant. Már — hiában — ő nem lehet el gyomorérsítőt nélkül, mivelhogy immár vén legény s az erőtlén tüdőt, csak ígyyen lehet még biztatgatni, különben nem bírja a berbetélést.

Hanem huzzák már a másodikat is; menie kell a parochiára. Az öreg mestert türelmetlenül várja már a vén parochus: a vanyolai jó és rossz lelkek hívséges pástora, kinek kedvenc szokása vala az öreg mestert, mint az egyház kisebbik szolgáját, minden reggel mise előtt kihallgatni affélől, hogy mi jót és szépet álmodott az elmúlt éjszaka. S az öreg mester harminez esztendőök óta minden Isten áldott reggel elmondogatta az álmait, ha voltak, ha nem. De végtére kifogyott a témákból, meguntta is már; elhatározta tehát, hogy a papjával valamely tréfás uton-módon abbahagyatja ezt a szokást. Nem sokat törte a fejét s míg a parochiáig ért, el is készült a tervével, miben nagy segítségére vala a képzeletét hevítő »fáin rozsolis.«

Leverten, szomorú arezezal nyit be a plébánoshoz.

— Az Isten szerelmére, hol marad ennyi ideig, mest'ram? — kérdi a pap. — Nem győzöm már eleget várni. Szinte égök a kíváncsiságtól, hogy minő álmot látott az éjszaka!? Juezi, Juezi! egy kupiezi sziverősítőt a mester urnak.

— Oh! tisztelendő atyám, most az egyszerű el is maradhatna a dolog, mert — hej! — gonosz álmot láttam az éjszaka.

— Egyet se tartson tőle édes mest'ram; csak mondja bátran! — biztatja a pap. — Hiszen hallottam én már magától gonoszahbnál-gonoszabbakat.

— Igen ám, csak hogy ilyet még nem hallott ám tőlem a plébános ur, de még könyvekből sem olvasott. Ha rá gondolok, még most is borsózik tőle a hátam.

— No-no! Kapjon be még egy kupiezával, mindjárt nem borzogatja a hideg.

A vén mester kihörpinti a kupiezával, meg-megvakargatja kopaszodó fejét. Szólna is, meg nem is. De a pap váltig biztatgatja s untalan töltögeti a kupiezákat.

Végre rászánja magát Vanyola dörgöszavu mestere s belefog a beszédbe.

— Csak attól tartok, tisztelendő atyám, hogy az álomlátásomból álomfejtés léssen s még majd lelki nyughatatlanságot okozok vele a plébános urnak.

— Ugyan, ugyan mes'ram, hiszen csak nem gondolja, hogy én, a felvilágosodott pap, az álmokban hiszek, vagy jóslásokat látok. Álom ide, álom oda. Csak időtöltésből szeretem hallgatni. Fogjon hát csak hozzá, édes mest'ram. Hanem előbb még kapjon be egy kupiezával.

— Hát úgy történt, — kezdi a mester — hogy álomban meghaltam.

? . . .
— Lelkem felszállott a mennyek kapujához. Bezörgetem. Egyszerre csak a kapu mellett levő ablakon kidugja a fejét egy nagyszakállú öreg ember. Rögtön ráismertem: Szent Péter volt. — Ki vagy fiam? — kérdi tőlem. Én vagyok szent atyám, a vanyolai mester. — No, ha te vagy, akkor beeresztlek. Hallottam jó híredet. Az Urnak buzgó szolgája voltál, megérdemled a mennyországot.

— Hiszen pompásan megy, mest'ram, kiáltja vidáman a pap.

— Ugy-ugy, csak hogy még ezután jön ám a java. De, hogy a szómat el ne vétsem, hát Szent Péter kaput nyitott s a mint a küszöböt átléptem, kartón csipett és bevezetett a mennyek országába. Szinte elkábultam a nagy fényesség, meg a mennyei gyönyörűségtől. Hej! tisztelendő atyám, olyat még halandó nem látott, mint a milyet az én lelkem látott. Szerit-számát nem tudom elmondani a felnek sem. Valóságos tülelérkörtben jártam. Péter bátyám pedig belefogott a magyaráztásba s elmondogatta, hogy hol, mi van s miképen vannak elrendezve a mennylakók. Nem minden lélek van ám egy helyen, hanem csoportonként vannak elhelyezve. Külön vannak a fiatalok is, meg az öregek is. Utközben azt kérdi tőlem Szent Péter: »Mondd csak fiam, melyik társaságba szeretnél inkább kerülni?« — Én bizony, szent atyám, oda, a hol jobban telik az idő — mondom neki.

Hát egyszerre csak bevezet egy nagy szellős házba. Tele volt apró szentekkel. Akkora lármá volt benne, hogy a fülem dobja szinte megkasadt tőle. A sok apró lélek ide-oda futkározott, bukfeneket hányt. Az egyik csoport ezivódott, veszekedett, a másik kiabált, ordított, a mint csak a száján kifért. Majd felvették a nagy házat. Szent Péter már faképnél akart hagyni, de én bizony nem állottam kötélnék. Mert, mondám az atyusnak, elég lármát állottam én ki harminez esztendeig a vanyolai osztatlan iskolában; halálom után már esendességet és jobb időtöltést szeretnék No, azzal Szent Péter ki-és tovább vezetett.

Mentünk, mendegeltünk, hát megint csak előtalálunk egy ménkü nagy házat. Uram boesá . . .! Belépünk. Hát ott meg egy sereg vénasszony gyuródik egymáson. Ki szó, ki fon; pergették a »rokká«-t, de a nyelvök is pergett ám, amugy istenesen. Azt vettem ki a löcsögásukból, hogy »szapulták« a mennyei szomszédokat. No, mondok, ez se nekem való hely. Vanyolai mester koromban ezudár sok bajom vala a vénasszonyokkal. Örökké koczódtak

velem az énekszómért, minthogy a vanyolai öregebb fajta asszonynépségnek mindig a kántorral gyülik meg a baja. Bezzeg míg fiatalok voltak, nem kellettem nekik sem emberben, sem kántorban, most pedig unós-untig az énekszámért bezgetnek. Itt a mennyországban már jobb időtöltést óhajtanék. Más helyet nekem, szent atyám, mondom az öregnek. Olyan társaságot szeretnék, a hol az ilyen magamfajta lélek amugy takarosán elmulatgathatna. — Már itt, fiam, olyan társaság nincsen; hanem a pokolban . . . ott van. De oda csak nem kívánczol jól lélek létedre. — Elmegyek én, szent atyám még a pokolba is; csak hogy nem tudom az utját. Mert én bizony az örökéletet jobban szeretném tölteni, mint a hogyan a földi életemet töltöttem Vanyolán.

— Szentséges Isten! mest'ram! — jajdult fel a pap — hogy volt képes az Urat így káromolni.

— Nem tehetek róla, tisztelendő uram, így álmodtam. De már nem is mondom tovább, mivel huzzák a harmadikat.

— Ohó! ha már elkezdte, érjünk a végére is, mest'ram. Tudja különben, hogy nálunk nélkül ugy sínes mise Vanyolán. Aztán a nyáj csak hadd várjon. Hát csak szaporán lelke kánt'ram! — Tán még töltünk egy kupiezácskával . . . így, ni s aztán kapja is be hamar . . . ugy, ni!

— Az erős szilvórium bazsarózsás színűvé változtatta a hárijánoskodó kántor kékes-fakó arcát többször erősen, meg is köhögtetvén s így a pap épen nem vehette észre, hogy a vén mester mennyire habozik kibőfenteni az álom utolsó részletét. Szerette volna már a mesét abbahagyni, de a pap nem engedett.

— Majd megneheztel a plébános ur, ha tovább mondom.

— Ugyan-ugyan, mest'ram, ne mókázzon annyit, hanem beszéljen.

— Jó, no. Hát mikor azt látta Péter bátyám, hogy sehogy se tigitok, kapta magát, karon csipett és kitessekelt a mennyek országából. A kaput kinyitva, balra mutatott. Mondta, hogy folyvást csak balfelé tartsak s majd elérkezem egy zordon, sötét kapuhoz: az a pokol kapuja. Istennek ajánlotta veszendő lelkemet, én is illendően elbucusztam tőle s azzal megindultam a pokolba.

? . . .
A kapuhoz érkeve, bezörgetem. Kis várta felpattan a nagy ajtó s recsegve, csikrogva kitarul. A mint átléptem a küszöböt, egy vaskos marku ördög nyakon csipett és se szó, se beszéd, vágatva vitt egy óriási, de igen fényesen kivilágított és ezudarul fütött terembe. Teremtő Isten! micsoda fényesség volt ott és minő forróság: Azt hittem, hogy a guta üt meg. Alig tudtam hozzászokni a fényességhez is, meg a forrósághoz is. De ugy gondolám, ha már itt vagyok, hát körülnézek.

Keresem az ördögömet, de az bizony kámforrá lett. Pedig itt sem ártott volna egy jó kalauz. A mint körülnézem magamat, látom ám, hogy a terem közepén egy végtelen hosszúságú asztal körül temérdek pokolbeli lakó ül. Ittak és kártyáztak; de igen nagy esendességben is voltak. Az igaz, hogy izzadtak is, de nem volt csoda. No, mondok, ez épen nekem való hely. Mert világteremben mindig szerettem az itókat is, meg az ördög bibliáját is. Elindulok, hogy helyet keressek magamnak. Hát a mint ott az asztal körül nézelődöm, keresgélek, látom ám, hogy a kárhözottak mindenike hatalmas vas-karszekében ül s az ördögök ugyan-csak tüzelnek alájok. Valamennyi szék izzásig volt hevítve. Gondolom, hogy melegjök lehetett szegényeknek, mert az izzadság nagy cseppekben hullott róluk. Tanakodtam magamban, hogy leüljek-e, ne-e?! Eh! próbáljuk meg! Rövid keresgélés után ráakadtam egy üres tüzes székre; szinte füstölt, annyira izzott. Már rá akarok fordulni, a mikor az egyik szomszéd — ugy rémlett előttem, mintha a szárdi abbás (apát) lett volna — megragadja a karomat s azt dörmögi nagy hangosan:

— A mesterek székei ott lejjebb vannak; ez a szék a vanyolai plébánosé.

A vanyolai plébános soha se érdeklődött többet a vanyolai mester álmairól.

2647. ttkvi szám 1903.

Arverési hirdetmény.

A lugosi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Lugosi Népbank végrehajtónak, dr. Marku Pompejus ügyvéd ügyvédnek által képviselt ismeretlen tartózkodású Murareszku Miklós végrehajtást szenvedő elleni 240 korona tőke, ennek az 1901 aug. 7-től számított 6 százalékos kamatai, 130 korona 10 fillér per- és végrehajtási már megállapított költségek és ezennel 32 korona 30 fillérben megállapított árverés kérései, valamint a még telmerülendő költségek behajtása végett Murareszku Miklós végrehajtást szenvedőnek a lugosi kir. tszék ttkvi hatóság területéhez tartozó Román-Lugos községi 666. sz. tjkben A. I. 1097. hrsz. a. foglalt ingatlanát C. 7., 8. és 9. alatt kk. Murareszku Jon, kk. Murareszku Vaszilie és kk. Murareszku Marie javára nagykorúságuk elértéig terjedő eltartási szolgálmi jog tartásával egészben, az egyidejűleg kibocsátott árverési feltételekben is részletezett összesen 1099 korona kikialtási árban az 1903. évi **junius hó 20.** napján, délután 3 órakor a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek szükség esetén a kikialtási áron alól is el fogja adatni.

Árverelni kívánók tartoznak bánatpénzzel az ingatlanok kikialtási árának 20 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban s kiküldött kezéhez letenni, avagy az annak előzetes bírói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár egyharmad részét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt, a második egyharmad részét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, a harmadik részét ugyancsak az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 90 nap alatt és az árverés napjától járó 5 százalékos kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a lugosi kir. állampénztár mint mint bírói letéti pénztárba befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál, ugyancsak Lugos városházánál vagy a bírói kiküldöttél megtekinthetők.

Lugos, 1903 márczius 26.

Dr. Rác kir. tszéki albiró.

602. vh. sz. 1903.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lugosi kir. járásbírói 1903. évi V. I. 45. számú végzése következtében dr. Ember György ügyvéd által képviselt Popovics Juon javára, Stanesku Simion ellen 34 kor. 90 fill. és jár. erejéig 1903 február 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 650 koronára besült kocsis, lovak, szarvasmarhák, szélrosta, kádakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a lugosi kir. járásbírói 1903. évi V. I. 45. számú végzése folytán összesen 70 kor. 22 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Drinován alperes lakásán leendő eszközzésére 1903. évi **junius hó 10.** napjának, délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Lugos, 1903 május 23.

Frank Zoltán,
kir. bir. vhajtó.

883. vh. sz. 1903.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lugosi kir. járásbírói 1902. évi V. I. 1448. számú végzése következtében Dr. Fränkl Béla ügyvéd által képviselt Lupu Athanasz javára, Jovanescu Traján ellen 780 kor. és jár. erejéig 1902 június 19-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 942 korra becsült különféle szobabutor stbból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a lugosi kir. járásbírói 1903. évi V. I. 1113/4. számú végzése folytán 780 korona tőkekövetelés, ennek 1902 jun. 1-től járó 6 százalékos kamatai,

egyharmad százalékos váltódíj és eddig összesen 170 kor. 96 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Lugoson alperes lakásán leendő eszközzésére 1903. évi **junius hó 5.** napjának, délelőtti 1/2 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Lugos, 1903. május 18.

Schieszler Vilmos, kir. bir. vhajtó.

Előleges jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

Lugoson az Izabella-téren
(Deutsch-féle ház), **junius hó elején**

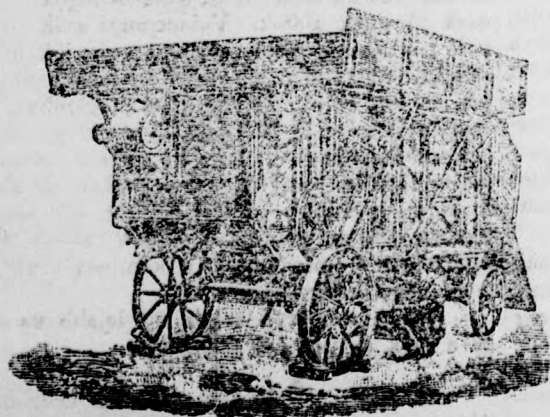
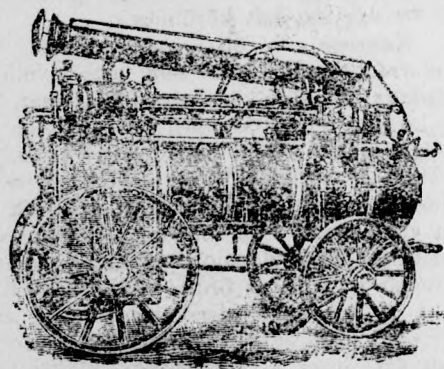
központi sörcsarnokot
és éttermet

nyitok.

A helyiség teljesen újonnan és igen elegánsan, fővárosi mintára lesz berendezve.

Több évi tapasztalataim és jó hírnevem arra enged következtetni, hogy a n. é. közönség támogatását megnyerem. Teljes tisztelettel

Csontos Gyula,
a »Corso«-kávéház volt főpinczére.

Van szerencsém a mélyen tisztelt földbirtokos, földműves és gyáros uraknak b. tudomására hozni, hogy a helyi piacon mindennemű **mezőgazdasági gépek, gép-részek, gép-szijjak, ponyvák** legjobb minőségének raktárát és egy

gépjavító-műhelyt

benzin-motor-erővel berendeztem.

Műhelyem vezetését egy ügyes szakavatott és a kereskedelemügyi miniszteriumtól esketett **gépészre** bízam.

Ennélfogva műhelyem szakavatottan lesz vezetve, elsőrendű munkaerők és a legmodernebb segédgépek állanak rendelkezésemre, miáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy m. t. rendelőim igényeit mindenképpen kielégíthetem, mely műhelynek megtekintésére mindenkit szívesen látok, még ha nincs is szándéka vásárolni.

Ugyanitt mindennemű **gépszerelések, malomberendezések, szivattyukutak, gőzfűtések és vezetékek, vízvezetékek, fűdősobák teljes berendezése** is eszközöltetnek.

Főtörekvésem mindig oda fog irányulni, hogy **pontos és lelkiismeretes munka, valamint olcsó árak** mellett ezen új vállalatomnál a n. é. közönség eddigi bizalmát továbbra is kiérdemeljen.

Teljes tisztelettel **Hegyesi Géza.**

Elvállaltatnak továbbá mindennemű **festő- és mázoló-munkák** jutányos árak mellett.

Olesó ÁRAINK bámulatot kelteneek!

Elsőrendű minőség!

Lábra illő!

Tartós

Női bőrczipő

párja 2 frt 20 kr.

Tartós

Férfi bőrczipő

sima vagy boritva
párja 2 frt 30 kr.

Nagyon erős

Női fűzős bőrczipő

párja 2 frt 75 kr.

Női bőrczipő

kereszt-csattal

párja 2 frt.

Kitűnő

Férfi fűzős bőrczipő

párja 2 frt 90 kr.

Kitűnő

Női gombos bőrczipő

párja 3 frt 40 kr.

Tartós

Gyermek fűzős bőrczipő

párja 85 krtól feljebb.

Nagyon erős

Férfi bőr-félczipő

párja 2 frt 40 kr.

Ia. Goodyear Világczipő

legdivatosabb forma.

Az árak a gyár által minden czipő talpában be vannak vésve.

„ Turul „ czipőgyár r.-t.

Monarchiánk legnagyobb czipőgyára.

Fiókraktár Lugoson

Deák Ferencz-utca 6. sz.

100

saját raktár

Ausztria-Magyarország és Németország minden részében.

A gyárnak
heti szállítóképességekb. **15.000** pár

minden fajtájú czipő.

A gyár

kb. 1000 munkást

és hivatalnokot
alkalmaz.

Kizárólag magyar gyártmány.

Klein Samu
szobafestő és mázoló

Lugos, Szende-utca 5.

Községi nagy-vendéglő bérbeadása.

A facseti nagy-vendéglő

(Magyar király szálloda)

1903 november 1-től kezdődő 5 évre
bérbe adatik.

(10 vendégszoba, kávéház, kaszinó, étterem,
borivó, jégpince, istállók, kert, egy üzlet-
helyiség mint mészárszék stb.)

A község legforgalmasabb pontján.

Közelebbi felvilágosítást ad

Kirschl Dávid és fiai cég

Facset, Krassó-Szörény megye.

Butorozott szoba és teljes ellátás

kerestelik két fiatal ember részére.

Czím a kiadóhivatalban.

Első lugosi mélykútfúrási vállalat Kirschner és Társa

épület- és műlakatos-üzlete — Lugos, Templom-u. 13.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m. **vízvezeték,**
fürdőszoba-berendezéseket, angol kloset, a legegyszerűbbtől a leg-
finomabb kivitelig, **szivattyú felszerelések** jótállás mellett.

Takaréktűzhelyek mindenféle mintában készülnek.

Kútfúrások jótállás mellett furatnak és a legjobb ivóvíz biztosítatik.

Költségvetések és **rajzok** ingyen.

Csorba István

elektro-technikai vállalata

Lugos (Posta-szálloda épület).

Van szerencsém a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy helyben (Posta-
szálloda épület)

elektro-technikai vállalatot

létesítettem. — Szakismereteim, a bel-
és külföldön munkásságom által szerzett
tapasztalataim által azon kellemes hely-
zetben vagyok, hogy bármely e szak-
mába vágó munkát kezesség mellett, a
legolesőbb áron elvállalok és azt leg-
pontosabban elkészítem.

Raktáromon vannak az összes
villamvilágítási cikkek legnagyobb vá-
lasztékban, u. m.: **villany- és izzó-
lámpák, csillárok, falikarok, vil-
lanyozó-készülékek, szellőztetők**
és **motorok**, a főzéshez szükséges
összes **villamos-főzőedények, vil-
lamos-vasalók, villamos kályhák,**
**villámhárítók, hajsütők, szivar-
és pipa-gyújtók.**

Házi-telefon és csengők.

A n. é. község pártfogását kérve
teljes tisztelettel

Csorba István
elektro-technikus.

Költségvetések díjmentesen.

Rendkívüli alkalmi vétel a nyári idényre!

Franczia Mousseline	ezelőtt 60—70,	most 45 kr.
Voile de Laine	60—80, „	45 kr.
Zephire, szines	35—40, „	25 kr.
Mintázott szerb-vászon	30—32, „	19 kr.

Deutsch Testvérek és Tsa, Lugos.